

De activiteiten in 2018

Kern van het beleid

Kern van het beleid van de vereniging Leefmilieu vormt het streven naar een groen en gezond Leefmilieu. Een milieu waarin mensen veilig kunnen wonen en werken, zonder gezondheidsschade door milieubelasting en milieuoverlast. Het gaat daarbij niet alleen om negatieve ontwikkelingen te keren maar ook om te streven naar het realiseren van positieve ontwikkelingen.

Kenmerken van onze aanpak zijn daarbij:

- Mensen in heel Nederland die zich inzetten voor hun leefomgeving ondersteunen met informatie en raad en daad;
- Deze mensen waar mogelijk bij elkaar brengen, zodat een netwerk ontstaat waarin ze van elkaar kunnen leren en elkaar kunnen motiveren;
- Zorgen dat de informatie die mensen nodig hebben om mee te kunnen denken en praten goed beschikbaar komt. Volgens ons moet alle relevante informatie digitaal en gratis toegankelijk zijn, op een eenvoudig toegankelijke manier;
- Nieuwe milieuproblemen bestuderen en zoveel mogelijk mensen daarover informeren en mee laten denken;
- Inspreken, beroep instellen en andere juridische middelen gebruiken;
- Bij dit alles samenwerken met milieu- en bewonersgroepen, overheden en andere organisaties;
- De activiteiten op een efficiënte en effectieve wijze uitvoeren.

In het onderstaande overzicht zijn onze activiteiten uit 2018 op een rijtje gezet. Het was een vol jaar waarin we, met dank aan onze leden en vrijwilligers, veel konden realiseren. Dit jaarverslag is een samenvatting. Op onze website www.leefmilieu.nl staat meer en gedetailleerdere informatie.

Bijeenkomsten

Op **16 maart 2018** presenteerde Ad Ragas van de Radboud Universiteit het onderzoeksproject SUSPECT. Aan dit onderzoeksproject neemt de vereniging Leefmilieu deel. Bij het SUSPECT onderzoek worden modellen ontwikkeld om te kunnen voorspellen hoeveel van de chemische stoffen die wij dagelijks gebruiken in het oppervlaktewater terechtkomen. Denk aan wasmiddelen, shampoo en medicijnresten. Startpunt is het gebruik van de stoffen, vervolgens wordt nagegaan waar die stoffen terechtkomen en of ze worden afgebroken in de zuiveringsinstallatie. Door het gedrag van de stoffen te modelleren krijgen we al vroeg een signaal welke stoffen in het oppervlaktewater terechtkomen en daar problemen kunnen veroorzaken. Met deze informatie kunnen we vroegtijdig maatregelen nemen en eventuele probleemstoffen ook beter in de gaten houden. De deelnemers aan de bijeenkomst hadden zelf producten meegenomen, die ze onderzocht zouden willen hebben.

Op **21 september** organiseerde Leefmilieu met financiële ondersteuning van de opgeheven Stichting Meldpunt Gezondheid en Milieu een grote publieksbijeenkomst over houtrook. Het stoken van hout veroorzaakt veel overlast en schade aan de gezondheid. Iedereen die wel eens

geprobeerd heeft de overlast aan te pakken merkt dan hoe moeilijk dat is. Bij gemeenten en GGD's komen veel klachten binnen, maar ook zij hebben geen pasklare oplossingen. In de bijeenkomst werden betrokkenen geïnformeerd over de gezondheidseffecten, (on)duurzaamheid van houtstook en mogelijke aanpak van overlast. Na een verzorgde lunch, waarbij de deelnemers druk met elkaar hun ervaringen deelden, ging de groep uiteen om in afzonderlijke workshops verder na te denken wat je op wijk, gemeente en landelijk niveau gedaan kan worden. De bijeenkomst werd goed bezocht en zeer gewaardeerd.

Luchtkwaliteit – zelf meten

Het zelf meten met low cost sensoren is in 2018 voortgezet met een groep Nijmeegse burgers. De sensoren waren in 2016 opgehangen in het kader van het Smart Emissions project. Het Smart Emissions project was een samenwerking van de Radbouduniversiteit, de gemeente Nijmegen en een flinke groep andere organisaties. In 2018 bleek dat de gassensoren steeds `dover` werden: ze konden de stoffen steeds slechter meten. Dit is een normaal effect, maar de sensoren verloren daarmee hun bruikbaarheid voor het meten van de luchtkwaliteit. Voor geluid bleven de sensoren wel bruikbaar en rond meerdere popconcerten met een grote geluidsbelasting is daarvan gebruik gemaakt voor het doen van metingen.

In 2018 is gewerkt aan een subsidieverzoek voor een vervolg van het project met nieuwe sensoren. Verder is er met een jurist een nieuwe bruikleenovereenkomst gemaakt. Vanuit Leefmilieu zijn we naar Limburg geweest om kennis uit te wisselen met een groep die probeert een betrouwbare sensor te ontwikkelen voor het meten van de luchtvervuiling rond de intensieve veehouderij.

Luchtkwaliteit – houtrook

Leefmilieu heeft in 2018 deelgenomen aan het Platform Houtrook en Gezondheid. In het Platform nemen uiteenlopende organisaties deel zoals enkele gemeenten, RIVM, Longfonds en kachelbranche. De brief die door dit Platform aan de staatssecretaris was opgesteld, was voor ons echter te gematigd en is dan ook niet door Leefmilieu ondertekend.

Belangrijk aandachtspunt blijft de subsidie op pellet kachels, wij vinden dat deze subsidie zo snel mogelijk moet worden afgeschaft.

Leefbaar Buitengebied

In 2017 besloot de Raad van State om naar aanleiding van de vele beroepen tegen NbW-vergunningen prejudiciële vragen te stellen aan het Europese Hof in het kader van het PAS-proces. In mei 2018 was de zitting bij het Hof en op 7 november kwam de uitspraak. Deze uitspraak komt er in het kort op neer dat het Nederlandse natuurbeleid van de tafel is geveegd. De Nederlandse natuur wordt aangetast door de veel te hoge concentraties stikstof en het huidige Nederlandse stikstofbeleid beschermt de natuur onvoldoende. In de media is veel aandacht besteed aan de uitspraak. Politiek, boeren, juristen en uiteraard wijzelf met de andere milieuorganisaties wachten gespannen op wat de Raad van State met deze uitspraak van het Hof zal doen. Wordt vervolgd in 2019..

Leefmilieu heeft samen met onder meer Mobilisation for the Environment (MOB) honderden zaken lopen tegen NbW-vergunningen van veehouderijen, beheerplannen, mestverwerking en de verbreding van de Ring Utrecht.

Pesticiden en biociden

Het RIVM leidt een onderzoek naar blootstelling van omwonenden aan gewasbeschermingsmiddelen, dat meerdere jaren duurt. Leefmilieu neemt deel aan de klankbordgroep voor dit onderzoek. We ondersteunen het manifest 'Citizens for Science in Pesticides Regulation' van PAN Europe. In dit manifest wordt de Europese overheid oproepen om bij de toelating van pesticiden de gezondheid van mens en milieu voorop te stellen:

- Gebruik pesticiden alleen als laatste redmiddel, wanneer alle andere niet-chemische alternatieven zijn toegepast en niet werken.
- Onafhankelijkheid van tests. De veiligheidstests mogen meer niet door de pesticiden industrie zelf worden uitgevoerd. Alle onderzoeksresultaten moeten bij de beoordeling meegenomen worden en niet meer alleen die door de industrie zijn geselecteerd.
- Alle uitslagen en gegevens van veiligheidstests moeten voor iedereen toegankelijk op internet gepubliceerd worden. Dit maakt het voor wetenschappers en andere organisaties mogelijk om het toelatingsproces en de effecten van het gebruik kritisch te volgen.

Laagfrequent geluid

Er is regelmatig in de Nieuwsbrief geschreven over LFG. Met name aandacht voor de rapportage die een toename van LFG-gehinderden laat zien. Ook zijn mensen die ons benaderden met vragen over hun eigen LFG-overlast zo veel mogelijk op weg geholpen.

Bijeenkomsten en (Europese) samenwerking

De vereniging Leefmilieu werkt graag en veel met anderen samen.

- Individuele burgers die last hebben van een milieuvraagstuk worden ondersteund en met elkaar in contact gebracht.
- Met verschillende professionals (MOB, Van Hoof Advies, Wösten Juridisch Advies) wordt samengewerkt rond vergunningen van bedrijven en de daaraan verbonden regelgeving.
- In Nijmegen neemt de vereniging Leefmilieu van oudsher deel aan milieu-overleggen zoals het Kronenburgerforum. In dit overleg worden de gezamenlijke activiteiten van de gemeente Beuningen en Nijmegen op milieugebied besproken, samen met vertegenwoordigers van andere milieugroepen en bedrijven. Ook neemt Leefmilieu deel aan bijeenkomsten over de gebiedsvisie voor het industrieterrein in Nijmegen.
- Leefmilieu was in 2018 lid van de Europese Milieuorganisaties *Health and Environment Alliance* (HEAL) en *ECOS*, een organisatie die zich inzet voor de inbreng van milieu-informatie in het standaardisatieproces.

Organisatie vereniging

- De Nieuwsbrief is in 2018 viermaal verschenen en toegezonden aan onze leden en andere geïnteresseerden (~450) die zich geabonneerd hebben op de digitale nieuwsbrief.
- We twitteren met enige regelmaat.
- De internetsite (www.leefmilieu.nl) is goed actueel gehouden. Van veel activiteiten is snel een kort bericht te vinden op de website. De site wordt veelvuldig bezocht en het is duidelijk dat mensen ons goed weten te vinden via de website.
- Leefmilieu heeft een privacyreglement en -beleid opgesteld om aan de vernieuwde Algemene Verordening Gegevensbescherming te voldoen.
- In 2017 heeft een voormalig vrijwilliger van de vereniging, een schadeclaim van 65000 euro ingediend bij de vereniging. Leefmilieu bestrijdt de rechtmatigheid van deze schadeclaim laat zich in deze zaak verdedigen door Hekkelman advocaten. In juni 2018 werd Leefmilieu door de rechter in het gelijk gesteld: de claim is ongegrond. Inmiddels is de eiser tegen dit vonnis in beroep gegaan.
- Leefmilieu wordt regelmatig genoemd in, of benaderd voor, publicaties.

Bron: Privacy by [Nick Youngson CC BY-SA 3.0 Alpha Stock Images](#)

Activiteitenplan voor 2019

- De **bijeenkomsten** die Leefmilieu organiseert worden zeer gewaardeerd en zullen in 2019 worden voortgezet. De onderwerpen zullen worden bepaald aan de hand van de actualiteit en de vragen die ons bereiken. In 2019 zijn we van plan een bijeenkomst te organiseren over de ecologische schade door de hoge stikstofdeposities.
- Onze activiteiten in het kader van de **bescherming van de natuur** zullen we voortzetten. Belangrijk zijn dit jaar opnieuw de juridische procedures die de (ons inziens) onhoudbaarheid van de PAS (Programmatische Aanpak Stikstof) moeten aantonen. In 2019 verwachten we een uitspraak in de vele beroepszaken die geschorst waren in afwachting van de uitspraak van het Europese Hof.
- **Zelf meten** van milieuoverlast is van toenemend belang in de bescherming van je eigen leefomgeving. Leefmilieu zal hieraan verder werken door het opbouwen van kennis en ervaring en deze met anderen delen. Wij hopen daarbij geholpen te worden door een subsidie voor nieuwe sensoren in smartemissions 2.
- Oude en nieuwe milieuvraagstukken zullen onze aandacht houden. Denk aan **luchtkwaliteit (houtstook), laagfrequent geluid, pesticiden en natuurbescherming**. Wij zullen daarbij steeds een open oog houden voor de nieuwe nog onderbelichte thema's die op ons af komen.
- Het actueel houden van de **website** blijft een belangrijke activiteit en daarnaast zullen we ook in 2019 weer 4 Nieuwsbrieven uitbrengen.
- In alle gevallen zullen middelen als communicatie, overleg, lobbyen, samenwerking met andere organisaties en juridische procedures deel uit maken van de mix aan activiteiten waarmee wij milieukwesties aanpakken.